

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **T. K.**, zastoupený Mgr. Petrem Kovaříkem, advokátem se sídlem Pod Čertovou skalou 848/8, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2019, čj. 159322/2018/KUSK, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2021, čj. 44 A 95/2019-59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Kovaříka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Kladno (dále „správní orgán I. stupně“) z 15. 11. 2018, čj. ORP-DP/2758/18-12/JŠ, byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 30. 6. 2018. Přestupek měl spáchat tím, že při řízení vozidla překročil nejvyšší zákonem dovolenou rychlost v obci nejméně o 3 km/h, neboť mu byla automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích (po odečtu odchylky) naměřena rychlost 53 km/h. Za uvedené protiprávní jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Praze zamítl rozsudkem z 5. 2. 2021, čj. 44 A 95/2019-21. Tento rozsudek však zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem z 13. 5. 2021, čj. 8 As 73/2021-37, neboť v řízení o žalobě nebyla žalobci doručena výzva s poučením podle § 51 odst. 1 s. ř. s. V důsledku toho nebylo žalobci umožněno, aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím o žalobě bez nařízení jednání. Krajský soud tak řízení zatížil vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud se proto nezabýval kasačními námitkami mířícími do věci samé.

[3] Krajský soud v dalším řízení nařídil jednání, neboť na tom žalobce trval. Následně v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu opět zamítl. Dospěl k závěru, že se žalovaný vypořádal s otázkou naplnění materiální stránky dostatečným a přezkoumatelným způsobem. V daném případě jde o běžně se vyskytující případ, kdy jednání naplňující formální znaky přestupku zároveň naplňuje i znaky materiální. Je tomu tak zvláště u ohrožovacích přestupků. Současně se ani nevyskytly žádné významné okolnosti vylučující porušení nebo ohrožení právem chráněného zájmu společnosti. Ačkoli žalovaný nespecifikoval místo spáchání přestupku nejpečlivěji, bylo vymezení označením ulice podle krajského soudu dostatečné pro to, aby daný skutek nemohl být zaměněn s jiným. To potvrzuje rovněž judikatura Nejvyššího správního soudu, podle níž není potřebné, aby bylo místo spáchání přestupku vymezeno s absolutní přesností, s ohledem na kontext dané věci postačí i obecnější vymezení místa, kde došlo ke spáchání přestupku. Uvedení směru jízdy sice podrobněji specifikuje způsob spáchání přestupku, nicméně není nezbytnou náležitostí výroku o jeho spáchání.

[4] Důvodnými krajský soud neshledal ani zbylé námitky spočívající v nenaplnění formální stránky přestupku, v porušení práva na spravedlivý proces a zásady materiální pravdy, a v tvrzení, že správní orgán I. stupně při úvaze o existenci materiálního znaku přestupku nepřipustně sledoval majetkový prospěch.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel namítl, že krajský soud nedostatečně posoudil individuální okolnosti týkající se spáchání přestupku, jak požaduje rozsudek NSS ze 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS. V tom spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů.

[7] Dále se neztotožnil ani s názorem krajského soudu, že v odůvodnění správních rozhodnutí a v pokladech správního spisu je místo spáchání přestupku dostatečně konkretizované a specifikované. Z vyjádření Policie České republiky založeného ve spise plyne, že mobilní měření v ulici Jaroslava Kociána je povoleno v obou směrech. Aby tak nemohlo dojít k záměně s jiným skutkem a byly splněny náležitosti § 93 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „zákon o odpovědnosti za přestupky“), je proto podstatné, aby správní orgán I. stupně, potažmo žalovaný, přesně vymezil, ve kterém směru měl stěžovatel přestupek spáchat. Podle

pokračování

stěžovatele tak náležitosti uvedeného ustanovení splněny být nemohly, a proto považuje napadený rozsudek v této otázce za nepřezkoumatelný. Současně jde též o vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu.

[8] Rovněž namítl, že nemohl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Jeho jednání spočívající v překročení nejvyšší zákonem dovolené rychlosti v obci nejméně o 3 km/h totiž nebylo natolik společensky škodlivé, jak předpokládá § 5 zákona odpovědnosti za přestupky, aby mohl spáchat přestupek. Nesouhlasí s názorem krajského soudu, že za notoriety lze považovat skutečnost, že ve všední den v čase 15:36, kdy měl spáchat přestupek, je pravidelně zvýšený provoz na pozemních komunikacích. Na rozdíl od správních orgánů a krajského soudu považuje stěžovatel ulici Jaroslava Kociána za přehlednou a bezpečnou. Již z toho, jak krajský soud popsal ulici Jaroslava Kociána, vyplývá, že překročení rychlosti o 3 km/h není společensky škodlivým jednáním naplňujícím znaky přestupku. Dodal, že důležitější je sledovat provoz na pozemní komunikaci než tachometr.

[9] Dále stěžovatel považuje měření rychlosti v ulici Jaroslava Kociána za nezákonné, protože Policií ČR nebyl přesně určen úsek, na kterém mohla obecní (městská) policie rychlost měřit. Konkrétně odkázal na bod 30 napadeného rozsudku, v němž krajský soud uvedl, že z vyjádření Policie ČR vyplývá, že v ulici Jaroslava Kociána je rychlost v obou směrech měřena v úseku mezi křižovatkami s ulicemi Smetanova a Josefa Čapka. Podle stěžovatele však mezi ulicí Smetanova a Jaroslava Kociána není a nikdy nebyla křižovatka, jak ji definuje § 2 písm. w) zákona o silničním provozu. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

[10] Podle vyjádření žalovaného je kasační stížnost nepřijatelná, neboť z ní neplyne, že by svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele. Žalovaný se dále ztotožnil se závěry napadeného rozsudku. K námitce neuvedení směru jízdy pro vymezení místa spáchání přestupku uvedl, že rychlost v obci musí být dodržována bez ohledu na směr jízdy. Fotografie z automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy je dostatečným důkazem z hlediska naplnění skutkové podstaty i vymezení místa spáchání přestupku. Zákon nadto požaduje označení místa, nikoliv směru. Současně není pochyb, že městská policie toho dne mohla měřit rychlost vozidel v obou směrech, jak plyne z vyjádření Policie ČR, která určila úseky pro měření rychlosti vozidel. Ve vyjádření Policie ČR je v bodě 13 uvedeno „*ul. J. Kociána, v úseku ul. Smetanova – ul. J. Čapka, obousměrné měření*“. Pokud je v rozsudku uvedeno „*mezi křižovatkami ulic Smetanova a J. Čapka*“, pak jde pouze o jiné slovní vymezení. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně ani rozhodnutí žalovaného v této souvislosti o křižovatce nehovoří. K naplnění materiální stránky přestupku žalovaný odkázal na e-mail stěžovatele z 29. 6. 2018 adresovaný Městské policii Kladno, v němž stěžovatel sám potvrzuje, že je ve veřejném zájmu, aby v místě, kde překročil rychlost, byla nejvyšší dovolená rychlost bezpodmínečně dodržována. Stejně tak v kasační stížnosti potvrzuje stav v místě spáchání přestupku. Závěry správních orgánů a krajského soudu jsou podle žalovaného v souladu se závěry rozsudku NSS čj. 5 As 104/2008-45.

[11] Závěrem žalovaný uvedl, že požaduje náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti i řízení o žalobě, neboť soudní přezkum správního rozhodnutí není pokračováním

správního řízení. Nepřiznání náhrady nákladů řízení, ač na ně má žalovaný správní orgán zákonný nárok, vytváří nerovnost v soudním řízení, čímž porušuje ústavní principy rovnosti účastníků soudního řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Ačkoli krajský soud ve věci rozhodoval znovu po zrušení jeho původního rozsudku Nejvyšším správním soudem, není tato kasační stížnost nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud totiž zrušil první rozsudek krajského soudu pouze proto, že krajský soud rozhodnutím o zamítnutí žaloby bez nařízení jednání, aniž byly splněny podmínky § 51 s. ř. s., zatížil řízení vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud se proto nezabýval tehdy uplatněnými kasačními námitkami [nález Ústavního soudu z 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 SbNU 519), a usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS].

[13] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4).

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] V souvislosti s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, spočívající jednak v nedostatečném posouzení individuálních okolností a jednak v nedostatečném vymezení místa spáchání přestupku, Nejvyšší správní soud neshledal zásadní pochybení krajského soudu, které by ve smyslu výše uvedené judikatury mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Pro stručnost Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady tento kasační důvod naplňují (např. rozsudky NSS ze 4. 12. 2003 čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, z 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, z 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76, nebo usnesení rozšířeného senátu z 18. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS).

[16] Z napadeného rozsudku v nyní projednávané věci je zřejmé, na základě jakých právních a skutkových úvah dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatel svým protiprávním jednáním naplnil materiální stránku přestupku, za jehož spáchání byl shledán vinným. Krajský soud se podrobně vypořádal s žalobními námitkami opírajícími se o rozsudek NSS čj. 5 As 104/2008-45 a uvedl jasné, srozumitelné a přehledné důvody, mající oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu, jež jej vedly k závěru o naplnění materiální stránky přestupku. Stejně tak se krajský soud přezkoumatelným způsobem vypořádal s otázkou, zda správní orgány ve svých rozhodnutích dostatečně vymezily místo spáchání přestupku. Na základě souboru dílčích úvah uzavřel, že vymezení místa skrze označení ulice bylo v posuzované věci z hlediska požadavků zákona a judikatury dostatečné pro to, aby daný skutek nemohl být zaměněn s jiným. Z odůvodnění

pokračování

napadeného rozsudku je seznatelné, na základě jakých úvah soud k uvedenému závěru dospěl. Napadený rozsudek proto není nepřezkoumatelný.

[17] Ačkoli stěžovatel v nedostatečném posouzení naplnění materiální stránky spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, fakticky namítal i jeho nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení této právní otázky. Konkrétně tvrdil, že zvýšený provoz na pozemních komunikacích ve všední den v čase 15:36 nelze považovat za notorietu, a argumentoval, že vzhledem k celkovému charakteru ulice Jaroslava Kociána ji lze považovat za přehlednou a bezpečnou. Krajský soud se s uvedenými námitkami podrobně vypořádal v bodech 19 až 26 napadeného rozsudku, kde mj. poukázal na to, že v ulici Jaroslava Kociána se nacházejí autobusové zastávky, přechody a bezpečnostní ostrůvky pro chodce, před nimiž dochází k zúžení silnice do jednoho pruhu. Jeho závěry jsou plně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jež na stěžovatelovy námitky dává dostatečnou odpověď. Je totiž obecně známou skutečností (notorieta), že již samotné překročení nejvyšší dovolené rychlosti v oblasti s obytnou zástavbou a zástavbou zajišťující občanskou vybavenost je rizikovým faktorem, který ohrožuje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích (rozsudek NSS z 28. 1. 2022, čj. 10 As 249/2020-23, bod 19). Je tomu tak již samotným charakterem městské komunikace, nezávisle na konkrétním čase. Obdobně Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že skutečnost, že se chodci pravidelně pohybují právě v okolí autobusových zastávek, je notorieta, kterou není třeba dokazovat (rozsudek z 5. 12. 2019, čj. 10 As 283/2019-36, bod 19). Ani tato námitka tedy nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

[18] Stěžovatel dále namítl, že je podstatné, aby správní orgán I. stupně, potažmo žalovaný, přesně vymezil, ve kterém směru měl stěžovatel přestupek spáchat. Nejvyšší správní soud uvádí, že s touto námitkou vznesenou již v žalobě, se krajský soud vypořádal v bodech 27 až 30 rozsudku, kde mimo jiné zdůraznil, že záměnu s jiným přestupkem vylučuje také uvedení přesného času spáchání přestupku. Vyšel z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel však na tuto argumentaci krajského soudu v kasační stížnosti nijak přesněji nereaguje a pouze opakuje svůj názor na nutné náležitosti správních rozhodnutí stran vymezení místa spáchání přestupku.

[19] Stěžovatel však zásadně musí reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které krajský soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž jakkoliv reflektuje argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení NSS z 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, z 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43, nebo ze 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Za této situace, tj. bez bližší kasační argumentace, není úkolem Nejvyššího správního soudu za stěžovatele domýšlet, proč má za to, že jsou závěry krajského soudu chybné. Výše uvedenou kasační námitku proto nelze projednat, neboť nesměruje proti rozhodovacím důvodům krajského soudu. Je tak nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Nejedná se totiž pouze o setrvání na jiném názoru, ale o nereagování na vypořádání námitky krajským soudem, proti kterému původní argumentace stěžovatele nemůže obstát.

[20] Stěžovatel rovněž namítl nezákonnost měření rychlosti v ulici Jaroslava Kociána, protože Policií ČR nebyl přesně určen úsek, na kterém mohla obecní (městská) policie rychlost měřit. Krajský soud uvedl, že v ulici Jaroslava Kociána je rychlost v obou směrech měřena v úseku mezi křižovatkami s ulicemi Smetanova a Josefa Čapka. Mezi ulicí Smetanova a Jaroslava Kociána však žádná křižovatka není a nikdy nebyla. Ač stěžovatel na první pohled zpochybňuje závěr krajského soudu, podstatou jeho námítky je nezákonnost samotného provádění měření rychlosti městskou policií, tedy okolnosti stojící na samém počátku správního řízení. Uvedenou námítku však stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil, ač mu v tom nic nebránilo. Proto je tato námitka podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud v rozsahu přípustných kasačních námítek nepochybil při výkladu hmotného ani procesního práva. Zbylé námítky jsou nepřijatelné. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. jako celek odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4., a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovaný požadoval náhradu nákladů řízení. Takovýto nárok nicméně nelze přiznat. V tomto lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu NSS z 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, bod 25, podle něhož „s výkonem působnosti jednotlivých správních orgánů je nerozlučně spojena též povinnost tuto činnost obhájit u nezávislého soudu, povolaného na základě příkazu ústavodárce k ochraně práv jednotlivců (srov. čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Náklady takto vzniklé při této standardní činnosti správních orgánů jsou stejně jako veškeré náklady na fungování veřejné správy hrazeny z veřejných rozpočtů, tj. z výtěžku daní a poplatků hrazených všemi občany na základě zákona“. Žalovanému tedy soud náhradu nákladu řízení nepřiznal, neboť mu nevznikly žádné náklady nad rámec běžné činnosti v rámci výkonu veřejné správy (srov. usnesení NSS z 19. 7. 2022, čj. 2 As 188/2021-44, bod 14).

[23] Podle § 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, soud vrátí soudní poplatek tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena. Nejvyšší správní soud stěžovatele v důsledku administrativního pochybení usnesením z 26. 10. 2021, čj. 8 Afs 322/2021-12, vyzval k zaplacení soudního poplatku, přestože stěžovatel v této věci (v řízení o první kasační stížnosti sp. zn. 8 As 73/2021) již jednou soudní poplatek za kasační stížnost zaplatil, a proto jej nebyl povinen platit znovu (§ 6a odst. 5 zákona o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS z 16. 2. 2016, čj. 10 Afs 186/2014-60, č. 3396/2016 Sb. NSS, bod 45). Výrokem IV. proto Nejvyšší správní soud rozhodl o vrácení soudního poplatku. Podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích se soudní poplatky vrací ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým bylo o vrácení rozhodnuto.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. prosince 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu